

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík
Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051
Netfang: nel@nel.is
Tilv.: NEL 20110006

Ákvörðun nr. 2/2022

Þann 7. janúar 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 2/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi [REDACTED] þann 17. nóvember 2020. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við tafir á meðferð máls sem Lögreglustjórnin á höfuðborgarsvæðinu sendi embætti héraðssaksóknara auk skorts á svörum við erindum [REDACTED] til embættisins vegna málsins. Í erindi [REDACTED] vísar hann til máls nr. [REDACTED] [REDACTED] tjáir að hann hafi fengið sent bréf frá embættinu þann 11. september 2020 þar sem málinu var vísað frá.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá héraðssaksóknara með bréfi þann 13. janúar 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Héraðssaksóknari svaraði beiðni nefndarinnar frá 13. janúar 2021, með bréfi dags. 21. janúar 2021. Meðfylgjandi svari embættisins voru gögn í máli

Í gögnum málsins kemur fram að þann 22. janúar 2018 hafi [REDACTED] kært ráðuneytisstjóra í utanríkisráðuneytinu, ríkislögmenn og seðlabankastjóra til embættisins í tengslum við lánalínu/gjaldeyrisskiptasamning við [REDACTED] en svo hafi vírst vera að sakarefni hans hafi verið þar afmarkað af honum sem þjófnaður á greiðslu þóknunar í tengslum við þá gerninga. Frá 2018-2020 hafi [REDACTED] átt í ítrekuðum samskiptum við embættið með tölvupóstsendingum og símhringingum vegna málsins. Sífellt hafi verið að berast nýjar upplýsingar, sjónarmið og gögn í málið frá honum. Hann hafi sent alls á fjórða tug erinda á embættið í formi fyrirspurnar, sendinga og reifana á nánari málavöxtum og upplýsingum, frásögnum, nýjum kærum, kæruefni o.fl. Ógjörningur hafi verið að henda nákvæmar reiður á frásagnir hans af atvikum og fullyrðingum sem ekki hafi verið studdar haldbærum gögnum. Embættið hafi talið að kærur [REDACTED] ættu ekki við rök að styðjast, sök væri fyrnd hvað marga þætti málsins varðaði og ljóst væri að einkaréttarlegur ágreiningur lægi fyrir hendi um marga þætti sakarefnanna. Hafi því embættið lokið málinu með ákvörðun þann 11. september 2020 um að vísa kæru hans frá. [REDACTED] hafi kært ákvörðunina til embættis ríkissaksóknara þann 17. nóvember 2020. Ríkissaksóknari hafi lokið málinu með því að vísa kæru [REDACTED] frá þann 11. desember 2020 þar sem kærufestur málsins hafi verið liðinn þegar [REDACTED] beindi kæru sinni til ríkissaksóknara.

3.

Það fellur almennt ekki undir valdsvið nefndarinnar að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsókna sakamála. Hins vegar fellur það undir valdsvið nefndarinnar hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

Almennar málsmeðferðarreglur stjórnsýslulaga gilda um starfsemi lögreglustjóra og er að finna í 3. og 4. kafla laga nr. 37/1993. Þær meginreglur sem þar er að finna kveða á um að stjórnvald hafi leiðbeiningaskyldu og skuli taka ákvarðanir í málum svo fljótt sem auðið er og skýra málsaðila frá því ef afgreiðsla máls muni tefjast og hvenær ákvörðunar er að vænta.

4.

Það fellur undir verksvið nefndar um eftirlit með lögreglu að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Með erindi [REDACTED] eru gerðar athugasemdir við tafir á meðferð máls sem Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu sendi

embætti héraðssaksóknara auk skorts á svörum við erindum [REDACTED] til embættisins vegna málsins. Ljóst er að athugasemdirnar varða starfshætti starfsmanna héraðssaksóknara.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá héraðssaksóknara. Yfirferð nefndarinnar leiddi í ljós að ekkert athugavert hafi komið fram við starfsaðferðir né að uppi séu vísbendingar um ámælisverða háttsemi eða athafnaleysi héraðssaksóknara. Nefndin telur héraðssaksóknara hafa sinnt hlutverki sínu samkvæmt lögum nr. 90/1996 og 88/2008. Nefnd um eftirlit með lögreglu telur með hliðsjón af því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

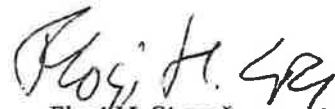
Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 7. janúar 2022

Margrét Einarsdóttir
formaður

Skúli Þór Gunnsteinsson

Flosi H. Sigurðsson